

PREDLAGATELJ: ŽUPAN OBČINE ŽIROVNICA
PRISTOJNOST: OBČINSKI SVET OBČINE ŽIROVNICA

**POTRDITEV REGIJSKE CELOSTNE PROMETNE STRATEGIJE
ZA ŠIRŠE OBMOČJE JULIJSKIH ALP**

1. UVOD

V letu 2022 je bila po dogovoru med vključenimi občinami, Posoškim razvojnim centrom kot pripravljavcem in takratnim Ministrstvom za infrastrukturo RS pripravljena Regijska celostna prometna strategija za širše območje Julijskih Alp (v nadaljevanju RCPS). Šlo je za pilotni primer priprave RCPS, ki je omogočila uskladitev in izvedbo več ukrepov tako na nivoju posameznih občin kot v medregijskem prostoru, predstavlja pa izvrstno podlago tudi za prvo generacijo RCPS na državnem nivoju, ki sledi v prihodnjih dveh letih.

Dokument je bil pripravljen skladno s smernicami in je bil 8. 4. 2022 potrjen na Svetu regije Gorenjske ter 12. 4. 2022 še na Svetu Severno Primorske (Goriške) razvojne regije, kot je bilo tedaj predvideno v predlogu zakona o celostnem prometnem načrtovanju. Naknadno sprejetje Zakona o celostnem prometnem načrtovanju pa je prineslo zahtevo, da regijsko celostno prometno strategijo sprejmejo občine ob predhodnem soglasju pristojnega ministra.

Pridobivanje soglasja ministra je zaradi manjkajočih podzakonskih aktov trajalo do 29. 1. 2025, ko je bilo soglasje izdano. Da bo RCPS veljavna, jo morajo potrditi še občinski sveti štirinajstih vključenih občin: Bled, Bohinj, Bovec, Brda, Čerkno, Gorje, Idrija, Jesenice, Kanal ob Soči, Kobarid, Kranjska Gora, Radovljica, Tolmin in Žirovnica.

Doslej so RCPS potrdili na občinskih svetih občin Bled, Bohinj, Bovec, Brda, Čerkno, Gorje, Kanal ob Soči, Kobarid, Jesenice, Kranjska Gora in Radovljica.

ZCPN celostno načrtovanje prometa opredeljuje na treh ravneh, državni, regionalni in občinski in uvaža nov pristop k načrtovanju prometa, ki je strateško in ciljno usmerjeno in v okviru katerega so enakovredno obravnavani vsi prometni načini. Promet je izredno zapleten sistem, zato ni enotnega merila za povezovanje občin pri urejanju prometnih težav. Kakovostno celostno prometno načrtovanje potrebuje regijsko raven, ki predstavlja vez med državnim in lokalnim načrtovanjem prometa ter v pripravljalnem procesu zajame bistvene skupine deležnikov. Vsak regionalni pristop zahteva ovrednotenje meril glede na konkretno prostorsko in prometno problematiko. Vsekakor je smiselno, da se regionalna celostna prometna strategija izdela glede na potrebe po skupnem reševanju prometnih izzivov območja.

RCPS za širše območje Julijskih Alp vključuje štirinajst zgoraj navedenih občin. Predstavlja pilotni primer izdelave celostne prometne strategije za problemsko regijo, torej regijo, ki kot taka ni opredeljena v administrativnem smislu, saj se deli med dve statistični regiji: Goriško in Gorenjsko. Odločitvi za izdelavo strategije je botrovala vedno bolj prisotna potreba po celoviti obravnavi prometnega načrtovanja na tem območju, ki se v zadnjih letih uveljavlja kot ena vodilnih turističnih destinacij v Sloveniji.

2. PRIPRAVA RCPS

Postopek priprave dokumenta je sledil osnovnim korakom za pripravo občinskih celostnih prometnih strategij, vendar ima regijska raven svoje posebnosti, tako vsebinske kot postopkovne. Na podlagi izkušenj pilotnih projektov, kot je bila tudi priprava RCPS za širše območje Julijskih Alp, so bile po sprejetju Zakona o celostnem prometnem načrtovanju pripravljene smernice za pripravo prometnih strategij na regionalni ravni.

Nosilec priprave dokumenta je bil Posoški razvojni center. V proces priprave dokumenta je bila vključena ožja delovna skupina v sestavi: JZ Triglavski narodni park, Regionalna razvojna agencija BSC Kranj, Turizem Bohinj (koordinator destinacije Julijske Alpe) in Urbanistični inštitut Republike Slovenije. V proces priprave so bile vključene tudi vse lokalne skupnosti območja, zavodi za turizem, regionalne razvojne agencije, lokalne energetske agencije, prevozna podjetja, izvajalci javnega potniškega prometa in državne institucije (takratna Ministrstvo za infrastrukturo in Ministrstvo za okolje in prostor ter Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo).

RCPS je celovit dokument, ki vključuje analizo prometnih izzivov in priložnosti, vizijo razvoja prometa v prihodnosti, strateške cilje ter prioritete. Ti določajo ključna področja ukrepanja in konkretne ukrepe. Pomemben del strategije je akcijski načrt do leta 2028, v katerem so opredeljeni ukrepi z vidika potrebnih sredstev, terminskega načrta izvedbe in odgovornosti za izvajanje. Vključuje merljive cilje in kazalnike, ki bodo omogočili spremljanje uspešnosti izvajanja strategije v prihodnosti.

Analiza stanja

Analiza stanja v regiji izkazuje neugodno demografsko sliko območja, naraščanje stopnje motorizacije, pomemben vpliv prometa na zdravje in varnost ljudi, slabšanje dostopnosti do javnih storitev, umeščanje regije med vodilne turistične destinacije v Sloveniji. Mobilnost v regiji še vedno sloni na osebni avtomobilu, sistem trajnostne mobilnosti regije zaostaja za primerljivimi alpskimi območji v tujini, prednosti digitalizacije in novih tehnologij so premalo izkoriščene, prometno načrtovanje na ravni regije ni usklajeno, prisotno je pomanjkanje medsektorskega usklajevanja.

Vizija in strateški cilji

Vizija – »Julijske Alpe so vsem generacijam dostopen prostor, ki s »triglavo« integriranim sistemom trajnostne mobilnosti omogoča kakovost bivanja in svobodo gibanja domačinom in obiskovalcem« je temelj za učinkovito izvajanje RCPS in opredeljuje dolgoročno zasnovo mobilnosti v regiji.

Izoblikovana ključna področja strateških ciljev izpostavljajo dostopnost in povezanost, multimodalnost, digitalizacijo, promocijo in ozaveščanje ter načrtovanje in upravljanje.

Opredeljenih je bilo devet strateških ciljev, iz katerih smiselno izhajajo ukrepi RCPS. Strateški cilji so sledeči:

- Izboljšana kakovost življenja v privlačni, zeleni in povezani skupnosti;
- Znižane lokalne emisije onesnaževal in toplogrednih plinov iz prometa;
- Bolj zdravi in bolj aktivni prebivalci;
- Vsem dostopen prometni sistem, ki omogoča socialno vključenost;
- Okrepljeno lokalno in regionalno gospodarstvo;
- Večja varnost vseh udeležencev cestnega prometa;
- Izboljšana dostopnost osnovnih storitev in dejavnosti;
- Prenos določenih pristojnosti pri načrtovanju in upravljanju mobilnosti na regijsko raven;
- Turizem je pomemben element načrtovanja trajnostne mobilnosti v regiji.

Ključni stebri trajnostne mobilnosti in akcijski načrt

Prepoznanih je bilo pet ključnih stebrov trajnostne mobilnosti v regiji, ključni izzivi znotraj njih ter pripravljen akcijski načrt do leta 2028, v katerem so opredeljeni ukrepi z vidika potrebnih sredstev, terminskega načrta izvedbe in odgovornosti za izvajanje.

Steber I. Hoja in kolesarjenje

Izzivi: Potenciala kolesarjenja in hoje sta na ravni regije premalo izkoriščena, zlasti za potrebe dnevne mobilnosti prebivalcev. Glavni izzivi ležijo v zagotavljanju ustrezne infrastrukture in razvoju podpornih storitev.

Akcijski načrt (ukrepi/aktivnosti Občine Žirovnica)

- Ureditev pešpoti skozi naselje Breg
- Kolesarska povezava Breznica – Rodine (DRSI, Občina)
- Kolesarska povezava Zabreznica – Breznica (DRSI, Občina)
- Nadgradnja in širitev avtomatiziranega sistema izposoje koles Gorenjska Bike (BSC Kranj d.o.o. in gorenjske občine)
- Redno vzdrževanje in nadgradnja tematskih poti (splošna aktivnost)
- Namestitev polnilnic za e-kolesa na ključnih mestih (prestopne in multimodalne točke, turistične znamenitosti, namestitveni in gostinski obrati) (splošna aktivnost)

Steber II. Javni potniški promet

Izzivi: JPP v regiji ne zagotavlja ustrezne poveztivosti in dostopnosti, zato se za dnevne migracije redko uporablja (razen prevozov šolarjev in dijakov), potovalni časi so nekonkurenčni, frekvence nizke, železniški sistem je zastarel, nekatera postajališča pa preveč oddaljena od poseljenih območij. Bistvena pomanjkljivost je tudi to, da prometni sistemi med seboj niso dovolj dobro integrirani.

Akcijski načrt (ukrepi/aktivnosti Žirovnica)

- Ureditev avtobusnih postaj in postajališč v regiji (splošna aktivnost)
- Postavitev digitalnih prikazovalnikov informacij na avtobusnih postajah in postajališčih (splošna aktivnost)
- Testiranje modelov prevozov na klic kot JPP (splošna aktivnost)
- Sezonski izletniški prevozi
- Izvajanje prevozov za ranljive skupine (splošna aktivnost)

Steber III. Motorni promet

Izzivi: Izrazito visoka stopnja motorizacije, nepoenotena parkirna politika, visoke prometne obremenitve na zgostitvenih območjih, motorni promet je v večini primerov speljan skozi središča naselij, premalo je območij (npr. prelaz Vršič, alpske doline, zgostitvena območja ob rekah ipd.), na katerih bi se uveljavljalo katero od možnih stopenj umirjanja prometa (npr. popolne zapore, delne zapore, zapore ob koncih tedna ipd.), nizka pretočnost in (ne)varnost cestne infrastrukture, neprilagojenost polnilne infrastrukture na povečano e-mobilnost.

Akcijski načrt (ukrepi/aktivnosti Občine Žirovnica)

- Uvedba con umirjanja prometa v območjih narave: dolina Završnice (del širše aktivnosti)

- Dopolnjevanje mreže e-polnilnic: parkirišča, prestopne in multimodalne točke, turistične znamenitosti, namestitveni in gostinski obrati (splošna aktivnost)
- Širitev mreže izposoje (e-)vozil car sharing (splošna aktivnost)

Steber IV. Prometno načrtovanje, upravljanje in digitalizacija

Izzivi: odsotnost regionalne ravni, vsebinska in časovna neusklajenost načrtovanja prometne politike na različnih ravneh (lokalni, regionalni, državni), odsotnost upravljavca JPP, državne informacijsko-telekomunikacijske rešitve se slabo prilagajajo spreminjajočim se potrebam trga, čezmejna povezljivost storitev, pomanjkljiv monitoring in analize podatkov.

Akcijski načrt (ukrepi/aktivnosti Občine Žirovnica)

- Uskladitev CPS in OPN na občinskem nivoju (splošna aktivnost)
- Priprava in sprejetje CPS (splošna aktivnost)
- Kriteriji za urejanje, upravljanje in cenovno politiko parkirišč (splošna aktivnost)

Steber V. Izobraževanje in promocija

Izzivi: premalo poudarka na ozaveščanju in vzgoji ciljnih skupin o pomenu trajnostne mobilnosti, spreminjanje navad ljudi z vključevanjem tematik trajnostne mobilnosti v vzgojno izobraževalne procese, v procese načrtovanja prometnih rešitev vključiti tudi zainteresirano javnost (poleg javnega in gospodarskega sektorja), trajnostna mobilnost ni prepoznana kot konkurenčna prednost turistične destinacije Julijske Alpe, komuniciranje ključnih produktov destinacije ni povezano s promoviranjem trajnostne mobilnosti, sistem spremljanja potovalnih navad in merjenja ogljičnega odtisa obiskovalcev ni vzpostavljen.

Akcijski načrt (ukrepi/aktivnosti Občine Žirovnica)

- Komunikacijska kampanja trajnostne mobilnosti v Julijskih Alpah v času evropskega tedna mobilnosti (splošna aktivnost)
- Promocijski dogodki umirjanja prometa (splošna aktivnost)
- Vzpostavitev sistema za spremljanje ogljičnega odtisa za obiskovalce (splošna aktivnost)
- Kontinuirano spremljanje potovalnih navad in izvajanje analiz potreb različnih uporabnikov (splošna aktivnost)
- Izdelava mobilnostnih načrtov za zgostitvena območja in večje generatorje prometa (splošna aktivnost)

3. FINANČNE POSLEDICE

Potrditve Regijske celostne prometne strategije za širše območje Julijskih Alp nima neposrednih finančnih posledic. Skupna vrednost ukrepov v obdobju od izdelave RCPS do leta 2028, ki se v akcijskem načrtu nanašajo na občino Žirovnica, znaša 3.100.000 EUR in je opredeljena za dva ukrepa na področju izgradnje kolesarskih povezav (poleg Občine je kot nosilec ukrepa opredeljen še DRSI). Navedena vrednost ne vključuje ukrepov, katerih finančni okvir je bil opredeljen opisno (višina naložbe: nizka, srednja, visoka) ter splošnih ukrepov, ki se navezujejo na več občin oziroma več nosilcev.

Potrjeni RCPS omogoča kandidiranje na namenskih javnih razpisih za izvedbo načrtovanih ukrepov.

4. PREDLOG SKLEPA

Na podlagi 44. člena Statuta Občine Žirovnica (Uradni list RS, št. 66/18 – UPB2), predlagam Občinskemu svetu Občine Žirovnica, da v skladu s 73. členom Poslovnika občinskega sveta (Uradni list RS, št. 19/2013 – UPB1, 50/14, 66/18), RCPS obravnava in sprejme naslednji

SKLEP

Sprejme se Regijska celostna prometna strategija za širše območje Julijskih Alp.

Leopold Pogačar
ŽUPAN

Številka: 371-0011/2025
Datum: 30.05.2025

Pripravili:
Tjaša Maurič, Posoški razvojni center
Nina Pretnar, Občina Žirovnica

PRILOGE:

- Regijska celostna prometna strategija za širše območje Julijskih Alp